

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060303

DOM
2018-04-19
Stockholm

Mål nr
P 7633-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-07-28 i mål nr P 51-17,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad

Motpart

Svenska Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB, 556665-4090

SAKEN

Bygglov för återvinningsstation på fastigheten A i Stockholms kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Stadsbyggnadsnämndens i Stockholm stad beslut den 8 september 2016, § 34, dnr 2016-00821-575, att avslå ansökan om bygglov.

Dok.Id 1404709

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva beslutet om upphävande och återförvisning och fastställa nämndens beslut att avslå bygglovsansökan.

Svenska Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (bolaget) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sin talan anfört följande. I en växande stad med pågående förtätning är det viktigt att värna om kvarvarande, mindre liksom större, stadsrum. Inslag av natur, även enklare gestaltning, förstärker stadsrummets värde. Det är därför av principiell betydelse att avgöra om återvinningsstationer är ett sådant vedertaget inslag i stadsbilden att de kan placeras mitt i en centrumbildning, trots att alternativa lösningar finns i närheten och även i direkt anslutning vid torgets utkanter.

Bolaget har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Ett tidsbegränsat bygglov för samma återvinningsstation beviljades år 2011. Återvinning av förpackningar och tidningar är dock ingen tillfällig åtgärd, men innan år 2015 var det svårt att få bygglov för återvinningsstationer, då de sällan inkluderas i detaljplaner. Alla hittills inblandande parter – bolaget, nämnden, länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen – är eniga om att bygglov bör beviljas enligt den nya bestämmelsen i 9 kap. 31 c § 1 plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Då inga hinder föreligger bör bygglov för den sökta åtgärden och placeringen beviljas. Det är fråga om ett stort villaområde med smala gator. Att placera återvinningsstationen på någon av dessa smala gator skulle hämma framkomligheten. Längs områdets huvudväg, Svartlösavägen, vore det också olämpligt med en återvinningsstation med hänsyn till att man bör undvika att vid tömning lyfta behållare över cykelvägar.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har att pröva om bygglov ska ges för en återvinningsstation. I likhet med underinstanserna anser Mark- och miljööverdomstolen att åtgärden avviker från detaljplanen men att den kan godtas med stöd av 9 kap. 31 c § 1 PBL då den är förenlig med planens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller allmänt intresse.

Av handlingarna framgår att återvinningsstationen ska placeras på ett torg som omges av tre flerbostadshus av vilka två har balkonger mot torget. Vid torget finns även två uteserveringar. Enligt nämnden dominerar återvinningsstationen platsen på ett sätt som förändrar torgets karaktär. Folklivet och det lokala näringslivet hämmas och i stället för att stödja lokalområdet blir torget en vändplan för lämning och hämtning av sopor. Nämnden har även hänvisat till en av kommunen antagen parkplan (Parkplan Älvsjö) i vilken uttryckligen anges att strategin för det aktuella torget är att förstärka dess funktion som mötesplats och utreda om återvinningsstationen kan flyttas.

Bestämmelsen i 9 kap. 31 c § 1 PBL är utformad så att bygglov *får* ges om förutsättningarna i paragrafen är uppfyllda. PBL bygger på att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten och kommunen har stor frihet att styra bebyggelseutvecklingen. När det som i detta fall är fråga om två i huvudsak allmänna intressen, placering av en återvinningsstation och allmänhetens tillgång till ett torg, ska kommunen väga dessa intressen mot varandra. Det finns inte skäl att ifrågasätta kommunens bedömning att den sökta åtgärden kommer att påverka torgmiljön på ett olämpligt sätt. En placering av en återvinningsstation kan inte heller anses bunden till en viss plats. Intresset av att placera återvinningsstationen på det nu aktuella torget kan därför inte anses väga tyngre än det allmänna intresset av ett tilltalande stadsrum (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom 2016-06-14 i mål nr P 11236-15). Vad bolaget anfört föranleder ingen annan bedömning. Nämnden har således genom de avvägningar som gjorts agerat inom det handlingsutrymme som bestämmelsen ger och därmed haft stöd för att avslå ansökan om bygglov med stöd av 2 kap. 6 § PBL. Mark och miljööverdomstolens dom ska därför ändras och nämndens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Ingrid Åhman, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander och tf. hovrättsassessorn Kristina Dreijer, referent.

Föredragande har varit Julia Nyberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-07-28
meddelad i
Nacka strand

Mål nr P 51-17

KLAGANDE

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun

MOTPART

FTI AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2016-11-30 i ärende nr 4032-38473-2016,
se [bilaga 2](#)

SAKEN

Bygglov för återvinningsstation på fastigheten A i Stockholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 492994

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun (nämnden) beslutade den 8 september 2016 att avslå FTI AB:s (bolaget) ansökan om bygglov för återvinningsstation på fastigheten A. Bolaget överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 30 november 2016 upphävde beslutet och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning. Nämnden har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat, som det får förstås, att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut. Till stöd för sin talan har nämnden anfört i huvudsak följande. Den aktuella återvinningsstationen strider mot detaljplanen, men utgör ett sådant betydelsefullt allmänt intresse att avvikelse kan godtas. Nämnden håller med länsstyrelsen om att återvinningsstationer har blivit ett vanligt inslag i stadsbilden och att de kan behöva godtas i stadsbilden. Länsstyrelsen borde dock ha tagit hänsyn till att nämnden har föreslagit andra möjliga placeringar i närområdet som innebär en bättre avvägning mellan de motstående allmänna intressena. Mark- och miljödomstolen bör beakta detta i sin bedömning.

Bolaget har anfört i huvudsak följande. Bolaget bedömer att den aktuella platsen är väl lämpad för en återvinningsstation. Stationen fyller ett behov för att tillgodose ortens och kommunens behov av ett väl dimensionerat insamlingssystem. I den mån enskilda intressen föreligger som talar mot en återvinningsstation på platsen ska de ställas mot det synnerligen starka allmänna intresset av en återvinningsstation i området. Vid en sådan intresseavvägning väger det allmänna intresset klart tyngre än eventuella motstående enskilda intressen. Återvinningsstationer behöver placeras så att så många som möjligt har tillgång till dem på ett enkelt sätt. Bolaget tillser att kontrakterade entreprenörer tömmer behållarna respektive städar av stationsområdet i erforderlig utsträckning, varför inte heller argument som är hänförliga till driften av återvinningsstationen utgör skäl att neka bygglov. Alla anmälda synpunkter dokumenteras i bolagets ärendehanteringssystem och följs systematiskt upp i

samråd med Stockholms kommun. Härutöver bedriver också Stockholm kommuns miljöförvaltning en regelbunden tillsyn över återvinningsstationerna.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser, utöver vad som anges nedan, framkommer av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen instämmer i den bedömning som länsstyrelsen har gjort. Domstolen gör dock följande tillägg med hänsyn till vad nämnden har anfört. Varsamhetskravet i 2 kap. 6 § första stycket 1 plan- och bygglagen (2010:900), PBL, innebär bl.a. att byggnadsverk ska placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Nämnden har anfört att återvinningsstationer kan behöva godtas i stadsbilden, men att det i bedömningen av om varsamhetskravet uppfylls bör beaktas att nämnden föreslagit andra möjliga placeringar. Även om andra placeringar är möjliga för den aktuella återvinningsstationen anser domstolen att tillräcklig hänsyn tagits till bl.a. stadsbilden i området, särskilt med hänsyn till att återvinningsstationer, som länsstyrelsen påpekat, i dagsläget är ett vanligt inslag i stadsmiljöer. Vid en intresseavvägning måste det allmänna intresset av en centralt placerad återvinningsstation anses väga tyngre än intresset av att placera återvinningsstationen på en annan plats. Nämndens överklagande ska, med hänsyn till ovanstående, avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 3](#) (DV 427)

Överklagande senast den 18 augusti 2017. Prövningstillstånd krävs.

Monica Daoson

Maria Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Monica Daoson, ordförande, och tekniska rådet Maria Bergqvist (skiljaktig). Föredragande har varit tingsnotarien Anna Gjersvold.

Skiljaktig mening, se bilaga 1.

BILAGA 1**SKILJAKTIG MENING**

Tekniska rådet Maria Bergqvist är skiljaktig och anför följande.

Överklagandet ska bifallas och det av länsstyrelsen meddelade bygglovets ska upphävas av följande skäl.

Varsamhets- och anpassningskraven som uppställs i 2 kap. 6 § första stycket 1 PBL och 2 kap. 6 § tredje stycket PBL innebär att hänsyn ska tas till bl.a. stads- och landskapsbilden och bebyggelseområdets särskilda värden. Kraven kan preciseras ytterligare genom detaljplan och vid bedömningen kan riktlinjer upprättade av kommunen komma att få en viss påverkan (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande i mål P 9601-14 meddelat den 6 maj 2015).

För området Älvsjö har stadsdelsförvaltningen i Älvsjö och Trafikkontoret i Stockholms kommun upprättat en parkplan i vilken nu aktuell park, Fru Marias torg, finns beskriven. Parken beskrivs som en betydelsefull mötesplats i området och de aktuella återvinningskärlen anges ta över intrycket i parken. Denna parkplan bör vara att jämföra med de riktlinjer för byggande och fasadändring i villa- och grupphusområden som var aktuella i ovannämnda avgörande från Mark- och miljööverdomstolen. Parken är relativt liten och återvinningsstationen får en stor påverkan på intrycket som torget och omgivande uteserveringar, i likhet med vad som beskrivs i parkplanen för Älvsjö. Placeringen kan därför inte anses i tillräcklig mån ta hänsyn till befintliga värden i området. Att det finns andra, alternativa placeringar i närområdet talar även det för att varsamhets- och anpassningskraven inte kan anses uppfyllda i det aktuella fallet, då bättre lämpade placeringar finns. Med hänsyn till att varsamhets- och anpassningskraven inte kan anses vara uppfyllda saknas förutsättningar att meddela bygglov för aktuell åtgärd (jfr 9 kap. 30 § och 9 kap. 31 c § PBL). Med upphävande av länsstyrelsens beslut ska därför ärendet inte återförvisas till nämnden och bygglov ska inte meddelas.